

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 15CoPs/6/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6721204764
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6721204764.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka, členiek senátu Mgr. Silvie Tisovej a JUDr. Miriam Štillovej, vo veci starostlivosti súdu o: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX/XX, D., zastúpený opatrovníkom Mesto Sliač, so sídlom Letecká 1, Sliač, o návrhu navrhovateľky A. D. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX/XX, D., zastúpenej JUDr. Vladimírom Varinským, advokátom so sídlom E. D. XX, F. F. na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, na odvolanie A. B. proti rozsudku Okresného súdu Zvolen, č.k. 8Ps/4/2021-234 zo dňa 14. 06. 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Zvolen vo výroku I. obmedzil spôsobilosť A. B. na právne úkony, ktoré špecifikoval vo výroku, najmä samostatne konať a vystupovať pred štátnymi orgánmi, orgánmi štátnej správy, územnej samosprávy, úradmi, inštitúciami, právnickými a fyzickými osobami, uzatváranie akýchkoľvek zmlúv, na základe ktorých by dochádzalo k prevodu vlastníckeho práva k hnutelným a nehnuteľným veciam na tretie osoby, disponovanie s finančnými prostriedkami nad sumu 20 eur mesačne, ako aj disponovanie s bankovými účtami, preberanie dôchodku, peňažných dávok sociálneho poistenia, štátne sociálne dávky. Vo výroku II. súd ustanovil za opatrovníka dcéru A. D. B., ktorá je oprávnená a povinná zastupovať opatrovanca v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony a spravovať jeho majetok s tým, že úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdom. Vo výroku III. zaviazal opatrovníka k povinnosti podávať správu súdu o svojej činnosti a nakladaní s majetkom vždy do 30. 06. a do 30. 12. každého roka. V ďalších výrokoch súd priznal znaleckú odmenu znalcovi MUDr. Chernykovi vo výške 80 eur a upravil uctáreň Okresného súdu Zvolen k vyplateniu uvedených hotových výdavkov. O trovách konania rozhodol tak, že trovy znáša štát a účastníci nárok na náhradu trov konania nemajú. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ust. § 10 Občianskeho zákonníka, § 231 a nasl. CMP, resp. o trovách konania rozhodol v zmysle § 251 ods. 1 CMP a § 52 CMP. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že posudzovaná osoba A. B. bol hospitalizovaný v Nemocnici v Detve od 14. 09. 2021 z dôvodu mozgového infarktu zapríčineného embóliou mozgových tepien. Následne pre poruchy správania bol privezený a hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici v Kremnici z dôvodu heteroagresivity s výrazne narušenými exekutívnymi funkciami, kritickosťou a súdnosťou. Stav bol diagnostikovaný ako vaskulárna demencia, prípadne zmiešaná demencia. Z posudku odkázanosti na sociálnu službu Mesta Sliač súd zistil, že posudková lekárka G. H. hodnotila zdravotný stav tak, že je odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby. Zdravotné postihnutie hodnotila ako trvalé s rozsahom odkázanosti viac ako 12 hodín denne. V konaní pred súdom bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom MUDr. Sergejom Chernykom, ktorý vypracoval dňa 18. 08. 2022 znalecký posudok o duševnom stave A. B., pričom konštatoval, že trpí závažnou duševnou poruchou, a to

vaskulárnou demenciou stredne ťažkého stupňa so zmiešanými paranoidne depresívnymi príznakmi. Jedná sa o poruchu trvalého charakteru s nepriaznivou prognózou ďalšieho vývoja, nakoľko sa ochorenie skokovo zhoršuje. Posudzovaná osoba nie je schopná samostatne dodržiavať liečebný režim, racionálne posúdiť a rozpoznať následky svojho konania, vôľou ovládať svoje konanie, rozpoznávacie, vôľové a motivačné zložky konania sú výrazne oslabené. Posudzovaný v dôsledku zistenej duševnej choroby nie je schopný pochopiť význam daného konania. Pri výsluchu znalca tento potvrdil závery znaleckého posudku s tým, že duševná porucha neumožňuje samostatnú existenciu posudzovaného. Ochorenie je nevyliciteľné a nie je možné predpokladať zlepšenie stavu, tento sa môže len zhoršovať. V prípade nedodržiavania nastavenej liečby môžu u pacienta nastať tak psychotické, ako aj somatické problémy s tým, že môže byť nebezpečný pre seba aj pre svoje okolie. Správanie sa prejavuje aj v súčasnosti v tom, že si myslí, že sa proti nemu všetci spikli, napr. jeho manželka a dcéra. Súd prvej inštancie s prihliadnutím na závery znaleckých posudkov a celkového dokazovania rozhodol o obmedzení spôsobilosti u posudzovanej osoby.

2. Proti tomuto rozsudku, v zákonom stanovenej lehote, podal odvolanie A. B., ktorý uviedol, že napáda celú výrokovú časť uvedeného rozsudku. Umiestnený je v I. F. G., s ktorým má podpísanú zmluvu na neurčito, kde mu je poskytnutá patričná pomoc a starostlivosť. Je síce po mozgovej príhode a má problémy s chôdzou a rečou, ale stále vie v určitých veciach o sebe rozhodovať. Nestotožnil sa s vyjadrením súdneho znalca a žiadal, aby bol vyhotovený posudok od iného lekára. Taktiež nesúhlasil, aby jeho opatrovníčkou bola dcéra, ani nikto z rodiny. Tiež uviedol, že s manželkou bol rozvedený, ani o tom nevedel.

3. K podanému odvolaniu sa vyjadrila dcéra A. D. B., ktorá uviedla, že rozhodnutie súdu považuje za vecne správne, keď súd na základe mnohých vykonaných dôkazov dospel k správne právnemu záveru s tým, že posudzovaná osoba skutočne trpí závažnou duševnou poruchou. Jej otec nie je schopný racionálne posúdiť a rozpoznať následky svojho konania. V súčasnosti sa podrobuje liečbe v chránenom prostredí sociálneho zariadenia, kde je nastavený na antidepresívnu, antipsychotickú a tymostabilizačnú liečbu, avšak v prípade nedodržiavania liečebného režimu by dochádzalo k negatívnemu ovplyvňovaniu jeho zdravotného stavu. Pokiaľ by súd neobmedzil právnu spôsobilosť na úkony a otec neuvedomujúc si následky svojich rozhodnutí by začal odmietať psychiatrickú liečbu, resp. sociálnu starostlivosť, je zrejmé, že zdravotný stav, resp. jeho vonkajšie prejavy by sa výrazne zhoršili a v konečnom dôsledku by mohlo dochádzať k brachiálnej agresivite. Pripomenula, že už v minulosti bol núten prevezený na oddelenie Psychiatrickej nemocnice v Kremnici, a to práve z dôvodu poruchy správania sa odporcu v zmysle heteroagresivity, ktorej sa už dopúšťal v dome ošetrovateľskej starostlivosti Nemocnice v Banskej Štiavnici, keď fyzicky napádal personál. Má za to, že boli naplnené všetky zákonné predpoklady pre obmedzenie spôsobilosti jej otca v takom rozsahu, ako to ustálil súd prvej inštancie v napadnutom meritórnom rozhodnutí. Samotné popieranie duševnej poruchy jej otcom v zmysle vyjadrení znalca je potrebné považovať za jeden z prejavov jeho duševného ochorenia, keď zaujíma nekritický postoj k svojmu vnímaniu a neuvedomovaniu si mnohých skutočností, teda aj jeho ochorenia, resp. prípadnej potreby, či má alebo nemá byť umiestnený v zariadení, čo je jedným z prejavov diagnostikovaného ochorenia. Poukázala tiež na skutočnosť, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo napadnuté procesným opatrovníkom odporcu. K samotnému umiestneniu do zariadenia v G. uviedla, že dôchodok jej otca predstavuje 506 eur mesačne, pričom náklady spojené len s umiestnením v I. G. predstavujú mesačne 1 437 eur. Už z tohto je zrejmé, že jej otec nie je schopný domýšľať a predvídať následky svojho konania, keď nerozmýšľa nad tým, akým spôsobom by si zabezpečil ďalšie svoje zotrvanie v predmetnom sociálnom zariadení, pokiaľ prevažnú väčšinu nákladov s tým spojených by prestala znášať jeho dcéra. Žiadala, aby rozsudok okresného súdu odvolacím súdom bol v celom rozsahu potvrdený.

4. Procesný opatrovník k veci uviedol, že A. B. sa na území Mesta Sliač, kde je evidovaný k trvalému pobytu dlhodobo nezdržuje. Je mu známe, že je v opatrovaní v zariadení sociálnych služieb, s ktorým má Mesto Sliač podpísanú zmluvu o poskytovaní finančného príspevku, a preto navrhol v prípade potreby vypočítať poskytovateľa služieb I. G. - zariadenie pre seniorov so sídlom v G.. V doplnení vyjadrenia procesný opatrovník uviedol, že zo sociálneho zariadenia v G. obdržal správu, kde je uvedené, že A. B. je v zariadení prijatý od 04. 05. 2022. Na prostredie, denný režim, personál je dobre adaptovaný, má vytvorený denný režim/denné rituály, ktoré sú zo strany personálu rešpektované. Má problémy s chôdzou a tiež obmedzenie v reči. Dokáže však verbalizovať svoju požiadavku, ak sa mu poskytne dostatok času na vyjadrenie. V úkonoch sebaobsluhy a sebaopatery sa mu poskytuje

dohľad, asistencia alebo pomoc zo strany personálu. Poštu a zásielky zo súdu si po ich prebratí sám prečíta. Na otázky, či rozumie, o čo sa v súdnom konaní jedná, uviedol, že rozumie, avšak opatrovníctvo a obmedzenie spôsobilosti na právne úkony celkovo odmieta.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu mu danom ust. § 65 a § 66 CMP a postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

6. Z preskúmaného rozhodnutia, ako aj spisového materiálu, resp. obsahu odvolania odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie konal na základe návrhu dcéry A. B. o obmedzení spôsobilosti na právne úkony z dôvodu, že posudzovaná osoba bola hospitalizovaná v zdravotníckom zariadení po prekonaní cievej mozgovej príhody, resp. následne umiestnená na psychiatrii z dôvodu fyzického napádania personálu Domu ošetrovateľskej starostlivosti Nemocnice v Banskej Štiavnici s diagnózou vaskulárna demencia, resp. zmiešaná demencia. Na základe návrhu súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s jednotlivými listinnými dôkazmi - znaleckými posudkami, na základe ktorých dospel k záveru, že návrh na obmedzenie spôsobilosti k právnym úkonom A. B. je dôvodný. V zmysle záverov znaleckých posudkov nie je schopný samostatne zabezpečiť všetky svoje potreby a je potrebná viac ako 12 hodinová denná starostlivosť v obslužných činnostiach. Tiež zo záverov posudkov vyplynulo, že trpí závažnou duševnou poruchou, v zmysle ktorej je nekritický, nie je schopný dodržiavať liečebný režim, racionálne posúdiť a rozpoznať následky svojho konania, nedokáže vôľou ovládať svoje konanie. V dôsledku zistenej duševnej poruchy nie je schopný pochopiť význam súdneho konania. V súčasnej dobe je umiestnený v sociálnom zariadení, kde má zabezpečenú všetku starostlivosť, ako aj dodržiavanie nastavenej liečby. Jedná sa o nadštandardné sociálne zariadenie, kde prevažnú časť nákladov hradí jeho dcéra. Starostlivosť je poskytovaná celodenne.

7. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti aj odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 191 CSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil a na ktoré v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia riadnym spôsobom uviedol zistený skutkový stav, primeraným spôsobom opísal stanoviská procesných strán, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Tieto zároveň primeraným a dostatočným spôsobom v súlade s ust. § 220 CSP zdôvodnil.

8. V tomto prípade je nutné vychádzať zo záverov lekárskeho posudku a vyjadrení, keďže sa jedná o zodpovedanie vysoko odborných otázok. Len na základe vonkajších prejavov odvolateľa nie je možné ustáliť, že jeho zdravotný stav by mu umožňoval existenciu bez poskytnutia či už odbornej zdravotnej starostlivosti, resp. zabezpečovania jeho základných potrieb.

9. Vo svojom odvolaní odvolateľ uviedol nesúhlas so závermi znaleckého posudku, ako aj nesúhlas s tým, aby opatrovníkom bola ustanovená dcéra, resp. niekto z rodiny. Neuviedol však konkrétne, ktorá iná osoba by mohla byť ustanovená za opatrovníka, prípadne nijako nevyvrátil závery znaleckých posudkov, prípadne jednotlivých vykonaných dôkazov.

10. Z tohto dôvodu potom odvolací súd nemohol iným spôsobom vyhodnotiť závery súdu prvej inštancie, a preto rozhodnutie ako vecne správne v celom rozsahu potvrdil.

11. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP a vyslovil, že žiaden z účastníkov konania nárok na náhradu trov odvolacieho konania nemá.

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** j e p r í p u s t n é.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).